

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ЕКОНОМІКИ

DOI: <https://doi.org/10.32620/cher.2025.1.04>

Постановка проблеми. Цифровізація підприємницької діяльності в умовах інклюзивної економіки дозволяє створювати рівні умови для розвитку малого та середнього бізнесу, знижувати бар'єри для вхідного доступу на ринки, а також сприяти залученню до підприємницької діяльності осіб з різних соціальних груп, таких як жінки, люди з інвалідністю та жителі віддалених регіонів. Завдяки сучасним цифровим технологіям, таким як електронна комерція, онлайн-платформи та інструменти для автоматизації бізнес-процесів, навіть підприємці з обмеженими ресурсами можуть ефективно розвивати свою діяльність і виходити на глобальні ринки. Таким чином, цифровізація підприємницької діяльності стає не лише двигуном економічного зростання, але й важливим інструментом для забезпечення соціальної справедливості та економічної рівності. Важливою складовою цього процесу є забезпечення доступу до технологій для всіх верств населення, що сприяє розвитку інклюзивної економіки, яка враховує потреби кожної людини та підтримує сталий розвиток бізнесу в умовах змінного глобального середовища. *Мета дослідження* Метою представленої роботи є визначення особливостей розвитку підприємницьких структур під впливом цифровізації та з врахуванням умов інклюзивної економіки. *Об'єкт дослідження* – процес здійснення підприємницької діяльності під впливом цифровізації в умовах інклюзивної економіки. *Методи, використані в дослідженні* – ними стали сучасні способи і принципи наукового пізнання, загальнотеоретичні та специфічні методи дослідження, що дозволило розкрити особливості цифровізації підприємницької діяльності в умовах інклюзивної економіки. *Основною гіпотезою дослідження* стало припущення щодо можливості удосконалення підприємницької діяльності за рахунок впровадження комплексу цифрового інструментарію. *Виклад основного матеріалу дослідження.* Від малих підприємців до великих корпорацій, цифрові інструменти дозволяють оптимізувати бізнес-операції, знижувати витрати, розширювати масштаби діяльності та забезпечувати доступ до нових ринків. Однак важливо зазначити, що для успішної реалізації цих переваг необхідно забезпечити доступність технологій і навчання для тих, хто раніше не мав змоги скористатися подібними можливостями. Інклюзивна економіка, що базується на принципах рівних можливостей, не лише сприяє економічному зростанню, але й створює умови для соціальної інтеграції всіх верств населення в економічний процес. Цифровізація в цьому сенсі стає потужним інструментом для зменшення соціальних і економічних бар'єрів, оскільки вона дозволяє інтегрувати підприємців з різних соціальних груп у глобальні бізнес-процеси. *Оригінальність та практична значимість дослідження* підтверджується можливістю використання певних висновків на підприємствах які наразі поступово впроваджують цифровізацію. *Висновки та перспективи подальших досліджень.* Завдяки цифровим технологіям, підприємці можуть покращувати свої стратегії маркетингу, продажу, управління бізнесом, оптимізувати внутрішні процеси та знижувати витрати на ведення справ. Водночас, важливим аспектом є те, що ці можливості доступні не лише великим підприємствам, але й малим та середнім компаніям, що часто є основою економік розвиваючих країн або регіонів з обмеженими ресурсами. Отже, цифровізація підприємницької діяльності в умовах інклюзивної економіки – це не тільки можливість для бізнесу розвиватися й бути конкурентоспроможним, але й важливий крок до забезпечення соціальної рівності та економічної справедливості в суспільстві. Це створює умови для того, щоб кожен, незалежно від соціального статусу, мав

¹ Нагізаде Афшан Закір огли, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, спеціальність 051 Економіка, Національний аерокосмічний університет ім. М. С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна.

Nagizade Afshan Zakir ogli, postgraduate of the third (educational and scientific) level of higher education, specialty 051 Economics, National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute», Kharkiv, Ukraine.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2345-1109>

e-mail: a.z.nagizade@student.khai.edu

можливість реалізувати свій потенціал у сфері підприємництва, таким чином сприяючи сталому і взаємовигідному розвитку економіки на всіх рівнях.

Ключові слова:

цифрова екосистема, бізнес-процеси, цифрові технології, цифрові інструменти, цифрова економіка, інклюзивна економіка, підприємництво.

DIGITALIZATION OF ENTREPRENEURIAL ACTIVITY IN THE CONDITIONS OF AN INCLUSIVE ECONOMY

Problem statement. Digitalization of entrepreneurship in an inclusive economy allows creating equal conditions for the development of small and medium-sized businesses, lowering barriers to entry into markets, and promoting the involvement of individuals from different social groups, such as women, people with disabilities, and residents of remote regions, in entrepreneurial activity. Thanks to modern digital technologies, such as e-commerce, online platforms, and tools for automating business processes, even entrepreneurs with limited resources can effectively develop their activities and enter global markets. Thus, digitalization of entrepreneurship becomes not only an engine of economic growth, but also an important tool for ensuring social justice and economic equality. An important component of this process is ensuring access to technologies for all segments of the population, which contributes to the development of an inclusive economy that takes into account the needs of each person and supports sustainable business development in a changing global environment. *Purpose of the study.* The purpose of the presented work is to determine the features of the development of entrepreneurial structures under the influence of digitalization and taking into account the conditions of an inclusive economy. *The object of the study* is the process of entrepreneurial activity under the influence of digitalization in the conditions of an inclusive economy. *The methods used in the study* are modern methods and principles of scientific knowledge, general theoretical and specific research methods, which allowed us to reveal the features of the digitalization of entrepreneurial activity in the conditions of an inclusive economy. *The main hypothesis of the study* was the assumption about the possibility of improving entrepreneurial activity through the implementation of a set of digital tools. *Presentation of the main material of the study.* From small entrepreneurs to large corporations, digital tools allow you to optimize business operations, reduce costs, expand the scale of activity and provide access to new markets. However, it is important to note that for the successful implementation of these benefits, it is necessary to ensure the availability of technology and training for those who previously did not have the opportunity to take advantage of such opportunities. An inclusive economy, based on the principles of equal opportunities, not only promotes economic growth, but also creates conditions for the social integration of all segments of the population into the economic process. Digitalization in this sense becomes a powerful tool for reducing social and economic barriers, as it allows integrating entrepreneurs from different social groups into global business processes. *The originality and practical significance of the study* is confirmed by the possibility of using certain conclusions at enterprises that are currently gradually implementing digitalization. *Conclusions and prospects for further research.* Thanks to digital technologies, entrepreneurs can improve their marketing, sales, business management strategies, optimize internal processes and reduce the costs of doing business. At the same time, an important aspect is that these opportunities are available not only to large enterprises, but also to small and medium-sized companies, which are often the basis of the economies of developing countries or regions with limited resources. Therefore, the digitalization of entrepreneurial activity in an inclusive economy is not only an opportunity for business to develop and be competitive, but also an important step towards ensuring social equality and economic justice in society. This creates conditions for everyone, regardless of social status, to have the opportunity to realize their potential in the field of entrepreneurship, thus contributing to sustainable and mutually beneficial economic development at all levels.

Keywords:

digital ecosystem, business processes, digital technologies, digital tools, digital economy, inclusive economy, entrepreneurship.

Постановка проблеми. В умовах сучасних трансформаційних змін цифровізація є одним із найважливіших факторів, що визначає розвиток сучасного бізнес-середовища. Впровадження провідних цифрових технологій у підприємницьку діяль-

ність дозволяє суттєво підвищити ефективність, знизити витрати, оптимізувати управлінські процеси та покращити взаємодію з клієнтами. Також слід звернути увагу на те, що у контексті інклюзивної економіки цифрові інструменти відкривають

нові можливості для малого і середнього бізнесу, сприяючи забезпеченню рівного доступу до економічних можливостей для всіх верств населення.

Інклюзивна економіка спрямована на створення таких умов, де кожен має рівні можливості для участі у економічних процесах, незалежно від соціального статусу, гендеру, етнічної приналежності чи фізичних можливостей. Саме тому цифровізація стає потужним інструментом для розвитку підприємництва, оскільки вона дозволяє збільшити доступ до інформації, знизити бар'єри для вступу на ринок, створюючи сприятливі умови для інноваційних і соціально відповідальних бізнес-моделей [5, 8].

Впровадження цифрових технологій в умовах інклюзивної економіки не лише сприяє розвитку бізнесу, але й має великий потенціал для вирішення соціальних проблем, таких як безробіття серед уразливих груп населення, зниження рівня бідності та нерівності. Завдяки цифровим платформам і рішенням, малий та середній бізнес можуть отримати доступ до глобальних ринків, а також реалізувати інклюзивні ініціативи, що підтримують соціальну та економічну інтеграцію. Саме тому представлене теоретичне дослідження є актуальним та своєчасним, що дозволяє дослідити змінні аспекти впливу на розвиток сучасних підприємницьких структур.

Мета статті. Метою представленої роботи є визначення особливостей розвитку підприємницьких структур під впливом цифровізації та з врахуванням умов інклюзивної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Цифровізація підприємницької діяльності є однією з ключових тем, що активно досліджуються в контексті глобальних змін економічних процесів, зокрема в умовах інклюзивної економіки. Сучасні дослідження акцентують увагу на ролі цифрових технологій у розширенні доступу до підприємницької діяльності для різних соціальних груп, зокрема для тих, хто раніше був обмежений через фізичні, соціальні або економічні бар'єри. Серед відчизнаних дослідників представленої проблематики можливо виділити Вовка В. [10], Гатило В. [11], Гончарука А. [12], Десятнюк О. [1, 2, 4, 7], Ємільянова В. [13], Кириленко О. [1, 2, 4, 7, 16], Кириленка С. [10], Крисоватого А. [1, 2, 4, 7], Курцева О. [16], Паламарчува І. [14],

Проценко О. [15], Птащенко О. [1, 2, 4, 7, 16], Шевченко І. [6, 7, 9, 11, 17, 18, 19] та інших.

Через змінні умови глобального економічного простору представлена проблематика також зазнає змін та потребує подальших досліджень в окремих своїх аспектах, що і обумовлює актуальність представленої роботи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цифровізація підприємницької діяльності є однією з найважливіших тенденцій сучасної економіки, яка визначає розвиток бізнесу на всіх рівнях - від малого підприємництва до глобальних корпорацій. В умовах швидких змін, що характерні для сьогоденного економічного середовища, використання цифрових технологій стає необхідністю для кожної організації, яка прагне залишатися конкурентоспроможною і адаптованою до нових реалій [8].

Цифрові технології не тільки змінюють способи ведення бізнесу, але й трансформують саму сутність підприємництва. Вони відкривають нові можливості для оптимізації бізнес-процесів, автоматизації рутинних операцій, покращення комунікації з клієнтами та партнерами, а також дають змогу компаніям швидше реагувати на зміни на ринку та забезпечувати персоналізовані послуги [5].

Завдяки цифровим платформам, підприємці отримують доступ до глобальних ринків, що дозволяє малим і середнім підприємствам знизити витрати, розширити аудиторію та покращити управлінські процеси [3]. Цифровізація також забезпечує більшу прозорість, ефективність та швидкість операцій, сприяючи створенню нових бізнес-моделей, орієнтованих на інновації та стійкий розвиток.

Спираючись на теоретичний базис дослідження [1-19] можливо запропонувати визначення категорії «підприємницька діяльність». Так в подальших дослідженнях можливо спиратись на таку інтерпретацію цієї категорії, що це є організаційна та економічна діяльність осіб, спрямована на створення, виробництво і/або продаж товарів або надання послуг з метою отримання прибутку. Вона передбачає використання ресурсів, інноваційних підходів, стратегічне планування та управління для досягнення конкурентних переваг на ринку. Підприємницька діяльність може бути здійснена як фізичними особами (індивідуальними підприємцями), так і юридичними особами (підприємствами, ком-

паніями), і включає в себе різні форми бізнесу: від малих стартапів до великих корпорацій.

Зазначимо, що цифровізація підприємницької діяльності стала необхідністю для багатьох компаній, що прагнуть залишатися

конкурентоспроможними в умовах постійних технологічних змін. Серед основних трендів цифровізації можна виділити кілька ключових напрямків, які визначають розвиток бізнесу у сучасному економічному середовищі, що представимо в таблиці 1.

Таблиця 1 – Основні тренди цифровізації підприємницької діяльності

Тренд	Особливість тренду
Автоматизація бізнес-процесів	Автоматизація дозволяє компаніям скоротити час на виконання рутинних завдань, знизити ймовірність помилок та зменшити витрати
Інтеграція хмарних технологій	Хмарні рішення дозволяють підприємствам зберігати дані та програми на віддалених серверах, що дає змогу працювати з будь-якої точки світу та зменшує потребу у фізичних серверах і складних інфраструктурних витратах
Електронна комерція	Платформи для електронної комерції стали основним інструментом для багатьох підприємств, що дозволяють продавати товари та послуги по всьому світу
Використання великих даних	Збір та аналіз великих обсягів даних дозволяє підприємствам приймати більш обґрунтовані рішення
Інтернет речей	Інтернет речей дозволяє пристроям та об'єктам взаємодіяти між собою та передавати дані через мережу
Штучний інтелект	Штучний інтелект і машинне навчання забезпечують можливість для компаній автоматизувати прийняття рішень на основі аналізу даних
Цифрові платежі та фінансові технології	Цифрові платіжні системи, такі як електронні гаманці, криптовалюти, онлайн-банкінг, стали важливою частиною підприємницької діяльності
Розширена та віртуальна реальність	Дозволяють створювати нові взаємодії з клієнтами, дають змогу користувачам "пережити" продукт до покупки, а також використовуються для тренінгів і навчання співробітників
Кібербезпека	Підприємства повинні інвестувати в захист своїх інформаційних ресурсів, оскільки кібератаки можуть завдати серйозної шкоди репутації і фінансовому стану компанії
Цифрова трансформація людських ресурсів	Впровадження HR-технологій, таких як платформи для найму, онлайн-навчання та віддалена робота, стало стандартом для багатьох компаній

Джерело: систематизовано автором на основі [1, 3, 4, 5, 9, 17]

Цифровізація підприємницької діяльності є потужним драйвером інновацій та змін в бізнес-середовищі. Від оптимізації внутрішніх процесів до створення нових моделей взаємодії з клієнтами і партнерами - цифрові технології дозволяють підприємствам стати більш гнучкими, ефективними та конкурентоспроможними. Водночас, успішна цифрова трансформація вимагає від компаній стратегічного підходу, значних інвестицій в інфраструктуру та постійного розвитку цифрових навичок серед співробітників.

Також зауважимо, що в умовах постійних змін та розвитку технологій бізнес-середовище стає все більш інтегрованим та доступним для різних верств населення, зокрема для тих, хто раніше мав обмежений доступ до традиційних економічних можли-

востей. Саме тому в таблиці 2 розглянемо особливості цифровізації підприємницької діяльності в умовах інклюзивної економіки.

Таким чином, можливо зазначити, що цифровізація підприємницької діяльності в умовах інклюзивної економіки є потужним інструментом для зменшення соціальних та економічних бар'єрів. Вона створює нові можливості для малих та середніх підприємств, а також для соціально вразливих груп населення, надаючи їм доступ до ресурсів, ринків та інновацій.

Проте для забезпечення максимальної інклюзивності необхідно вирішувати проблеми доступу до технологій, підвищення цифрової грамотності та боротьби з цифровим розривом, щоб усі підприємці мали рівні можливості для розвитку.

Таблиця 2 – Особливості цифровізації підприємницької діяльності в умовах цифрової економіки

Особливий аспект	Коротка характеристика
Розширення доступу до ринків для всіх підприємців	Платформи електронної комерції та онлайн-продажу дозволяють навіть невеликим підприємствам і стартапам просувати свою продукцію на міжнародному рівні без значних фінансових вкладень у фізичні торгові точки
Зниження економічних бар'єрів через використання цифрових технологій	Цифровізація надає можливість підприємцям з малозабезпечених регіонів або з обмеженим доступом до традиційних ресурсів (фінансів, інфраструктури, технологій) скористатися новими можливостями
Інклюзивні бізнес-моделі та інструменти	Цифровізація створює умови для розробки інклюзивних бізнес-моделей, які враховують потреби різних соціальних груп
Цифрові технології та соціальна відповідальність бізнесу	Підприємства використовують цифрові інструменти для організації фандрайзингових кампаній, збору коштів для соціальних проєктів, а також для залучення до бізнесу соціально вразливих верств населення
Цифрове навчання та розвиток навичок	Однією з основних складових інклюзивної економіки є підвищення цифрової грамотності. Для підприємців з малозабезпечених або слаборозвинутих регіонів це особливо важливо, оскільки дозволяє їм ефективно використовувати цифрові інструменти для розвитку бізнесу. Онлайн-курси, вебінари, платформи для самонавчання стали доступними для підприємців з будь-якої точки світу
Етика та справедливість у цифровому середовищі	Інклюзивність також передбачає забезпечення справедливого доступу до цифрових технологій та їх застосування

Джерело: систематизовано автором на основі [1-19]

Висновки та перспективи подальших досліджень. Зазначимо, що в умовах трансформаційних змін сьогодення цифровізація підприємницької діяльності стає основним двигуном розвитку в сучасному глобалізованому економічному середовищі. Вона відкриває нові можливості для малого та середнього бізнесу, підвищує ефективність виробничих процесів, знижує витрати та дозволяє підприємцям швидко реагувати на зміни ринкових умов. Водночас важливою складовою цього процесу є її вплив на інклюзивний розвиток економіки, адже вона дає можливість розширити доступ до ресурсів, ринків та можливостей для різних соціальних груп, включаючи вразливі верстви населення.

Також цифровізація не лише дозволяє підприємствам виходити на нові ринки, зменшувати витрати на адміністрування, логістику та маркетинг, але й сприяє розширенню доступу до капіталу для малих і середніх підприємців, зокрема через онлайн-платформи, краудфандинг і цифрові фінансові інструменти, що дає змогу інтегрувати підприємців з різних регіонів і соціальних груп у світову економіку, що є основою для інклюзивного розвитку.

Зауважимо, що важливим аспектом є і те, що цифрові технології знижують бар'єри

для вхідних підприємців, дозволяючи їм долати проблеми, пов'язані з фізичною інфраструктурою, доступом до інформації або кадровими ресурсами. З іншого боку, цифровізація також ставить перед суспільством і бізнесом нові виклики, пов'язані з необхідністю підвищення цифрової грамотності, доступом до інфраструктури та забезпеченням безпеки даних. Усе це потребує від урядів, підприємців та організацій відповідальності та співпраці в контексті розробки політик та ініціатив, які сприятимуть забезпеченню рівного доступу до цифрових технологій для всіх верств населення.

Підтримка інклюзивної економіки через цифровізацію не обмежується лише забезпеченням рівного доступу до технологій. Вона включає також активну роботу над інтеграцією соціальних та економічних груп, що перебувають на периферії традиційної економіки, у цифрові бізнес-процеси, розвиток інклюзивних цифрових бізнес-моделей, що враховують потреби різних груп суспільства, і надання можливостей для рівного доступу до освіти та інформації.

Таким чином, цифровізація є не лише технічним процесом, а й ключовим елементом стратегічних ініціатив, спрямованих на досягнення соціальної та економічної

інклюзії. Використання цифрових технологій для розвитку підприємництва в умовах інклюзивної економіки дозволяє створити нові можливості для усіх учасників економічних процесів, забезпечуючи рівний доступ до ресурсів, інформації та ринків для кожного підприємця, незалежно від його соціального чи економічного становища.

Перелік використаних джерел

1. Desyatnyuk O., Krysovatty A., Ptashchenko O., Kyrylenko O. Financial Security in the Conditions of Globalization: Strategies and Mechanisms for the Protection of National Interests. *Econ. Aff.*, 69. 2024. P. 261-268.
2. Desyatnyuk O., Krysovatty A., Ptashchenko O., Kyrylenko, O. Enhancing financial inclusivity and accessibility of financial services through digital technologies. *Journal of Interdisciplinary Research*. 2024. P. 65-69.
3. Gartner. Top Trends in Digitalization for Businesses in 2024. URL: <https://www.gartner.com> (дата звернення: 11 січня 2025)
4. Krysovatty A., Desyatnyuk O., Ptashchenko O. Digital Innovations and their Ramifications for Financial and State Security. *African journal of applied research*. 2024. 10(1), 431-441. <https://doi.org/10.26437/ajar.v10i1.713>
5. Sony M. Industry 4.0 and lean management: a proposed integration model and research propositions. 2018. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/328611557_Industry_40_and_lean_management_a_proposed_integration_model_and_research_propositions (дата звернення: 11 січня 2025)
6. Mishchenko D., Shevchenko I., Babinin D., Vdovichen A., Verstiak O. Standardisation of data in logistics and business operations. *Multidisciplinary Reviews*. 2024. 7, 2024spe006. <https://doi.org/10.31893/multirev.2024spe006>
7. Desyatnyuk O., Krysovatty A., Ptashchenko O., Kyrylenko O., Shevchenko I., Nifatova O. Formation of a System for Ensuring the Development of Financial Inclusion in Conditions of Sustainable Development. vol.22.2024. URL: <https://refpress.org/ref-vol22-a2/>(дата звернення: 11 січня 2025)
8. Rubmann M. Industry 4.0: The future of productivity and growth in manufacturing industries. The Boston Consulting Group. Inc. 2015. 2015. Retrieved from https://www.bcg.com/publications/2015/engineered_products_project_businessfuture_productivity_growth_industries (дата звернення: 11 січня 2025)
9. Shevchenko I. Determinants of the

development of digital trade in global markets. *Naukovyi pohliad: ekonomika ta upravlinnia*. 2023. Vol. 2, no 82. P. 12-17. DOI: <https://doi.org/10.32782/2521-666X/2023-82-2>

10. Вовк В.А., Конончук Ю.В., Кириленко С. В. Діджиталізація збутової діяльності в умовах інклюзивної економіки. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені В. Даля*. 2023. № 2 (278). С. 13-18

11. Гатило В., Шевченко І. Logistics in the conditions of digitalization: logistics chain and functional areas. *Time description of economic reforms*. 2024. 0(1), 78-85. <https://doi.org/10.32620/cher.2024.1.10>

12. Гончарук А. В. *Цифрова економіка: можливості та виклики для підприємництва*. Київ: Видавничий дім «Академія», 2021. 256 с.

13. Ємельянов В. М. *Фінансові технології та цифровізація бізнесу*. Дніпро: Видавництво ДНУ, 2020. 215 с.

14. Паламарчук І. В. Вплив цифрових трансформацій на розвиток підприємництва в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. № 3. С. 45-58.

15. Проценко О. В., Діденко Т. О. *Інформаційні системи та технології в підприємстві*. Львів: Видавництво ЛНУ ім. І. Франка, 2019. - 284 с.

16. Птащенко О. В., Кириленко О. П., Курцев О. Ю. Вплив цифрових трансформацій на розвиток сучасного економічного простору: людський капітал, інклюзія, безпека. *Бізнес Інформ*. 2024. №7. С. 180-190. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-224-7-180-190>

17. Шевченко І. О. *Гармонізація цифрової торгівлі на глобальних ринках: український та міжнародний досвід*: монографія. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 460 с.

18. Шевченко І. О. Концепція «антикрихкості» в маркетинговому менеджменті. *Integration of Education, Science and Business in Modern Environment: Winter Debates: Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Internet Conference*. Дніпро, Україна, 8-9 лютого 2024 р. С. 226-227.

19. Шевченко І. О. Стратегія сфери цифрової трансформації бізнес-середовища України. Збірник праць XX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації», Тернопіль, 2023. С.769-772.

References

1. Desyatnyuk, O., Krysovatty, A., Ptashchenko, O. and Kyrylenko, O. (2024).

Financial Security in the Conditions of Globalization: Strategies and Mechanisms for the Protection of National Interests. *Econ. Aff.*, 69 (Special Issue), 261-268.

2. Desyatnyuk, O., Krysovatty, A., Ptashchenko, O. and Kyrylenko, O. (2024). Enhancing financial inclusivity and accessibility of financial services through digital technologies. *Journal of Interdisciplinary Research*, 65-69.

3. Gartner. Top Trends in Digitalization for Businesses in 2024. Retrieved from: <https://www.gartner.com> (Access date: January 11, 2025)

4. Krysovatty, A., Desyatnyuk, O., & Ptashchenko, O. (2024). Digital Innovations and their Ramifications for Financial and State Security. *African journal of applied research*, 10(1), 431–441. <https://doi.org/10.26437/ajar.v10i1.713>

5. Sony, M. (2018). Industry 4.0 and lean management: a proposed integration model and research propositions Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/328611557_Industry_40_and_lean_management_a_proposed_integration_model_and_research_propositions (Access date: January 11, 2025)

6. Mishchenko, D., Shevchenko, I., Babinin, D., Vdovichen, A., & Verstiak, O. (2024). Standardization of data in logistics and business operations. *Multidisciplinary Reviews*, 7, 2024spe006. <https://doi.org/10.31893/multirev006>

7. Desyatnyuk, O., Krysovatty, A., Ptashchenko, O., Kyrylenko, O. Shevchenko I. and Nifatova O. (2024). Formation of a System for Ensuring the Development of Financial Inclusion in Conditions of Sustainable Development. [ref]: vol.22.2024. Retrieved from: <https://refpress.org/ref-vol22-a2/> (Access date: January 11, 2025)

8. Rubmann, M. (2015). Industry 4.0: The future of productivity and growth in manufacturing industries. The Boston Consulting Group. Inc. 2015. Retrieved from: https://www.bcg.com/publications/2015/engineered_products_project_business_industry_4_future_productivity_growth_manufacturing_industries (Access date: January 11, 2025)

9. Shevchenko, I. (2023). Determinants of the development of digital trade in global markets. *Naukovyi pohliad: ekonomika ta upravlinnia*, 2, 82,

12-17. <https://doi.org/10.32782/2521-666X/2023-82-2>

10. Vovk, V.A., Kononchuk Y.V. and Kyrylenko S. V. (2023). Digitalization of sales activities in the conditions of an inclusive economy. *Bulletin of the east ukrainian national university named after Volodymyr Dahl*, 2 (278), 13-18.

11. Gatylo, V., Shevchenko, I. (2024). Logistics in the conditions of digitalization: logistics chain and functional areas. *Time description of economic reforms*, 0(1), 78-85. <https://doi.org/10.32620/cher.2024.1.10>

12. Goncharuk, A. V. (2021). *Digital economy: opportunities and challenges for entrepreneurship*. Kyiv: Publishing house "Akademiya", 2021. - 256 p.

13. Yemelyanov, V. M. (2020). *Financial technologies and digitalization of business*. Dnipro: Publishing house of DNU, 215.

14. Palamarchuk, I. V. (2021). The impact of digital transformations on the development of entrepreneurship in Ukraine. *Economy and Society*, 3, 45–58.

15. Protsenko, O. V., Didenko, T. O. (2019). *Information systems and technologies in entrepreneurship*. Lviv: Publishing house of LNU named after I. Franka, 284.

16. Ptashchenko, O. V., Kyrylenko, O. P. and Kurtsev, O. Yu. (2024). The impact of digital transformations on the development of the modern economic space: human capital, inclusion, security. *Business Inform*, 7, 180–190.

17. Shevchenko, I. O. (2023). Harmonization of digital trade in global markets: *Ukrainian and international experience: monograph*. Ternopil: ZUNU, 460.

18. Shevchenko, I. O. (2024). The concept of "anti-fragility" in marketing management. Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Internet Conference. Dnipro, Ukraine, February 8-9, 2024, 226-227.

19. Shevchenko I. O. (2023). Strategy of the sphere of digital transformation of the business environment of Ukraine. Collection of the XX International Scientific and Practical Conference of Young Scientists "Economic and Social Development of Ukraine in the XXI Century: National Vision and Challenges of Globalization", Ternopil, 769-772.

Стаття надійшла

до редакції : 28.01.2025 р.

Стаття прийнята

до друку: 30.03.2025 р.

Бібліографічний опис для цитування :

Нагізаде А. З. Цифровізація підприємницької діяльності в умовах інклюзивної економіки. *Часопис економічних реформ*. 2025. № 1(57). С. 35–41.

